

Näringslivsprogram

2024–2030

PROGRAM

Uttrycker värdegrund och önskvärd utveckling av verksamheten.

POLICY

Uttrycker ett värdegrundsbaserat förhållningssätt och principer för vägledning.

STRATEGI

Konkretiserar ett program eller en policy och utgör en grund för Prioritering.

HANDLINGSPLAN

Beskriver konkreta mål och åtgärder.

RIKTLINJER

Säkerställer ett riktigt agerande och en god kvalitet vid handläggning och utförande.

Beslutad av Kommunfullmäktige, den 14 maj 2024

Dokumentansvarig på politisk nivå: Kommunstyrelsen
Dokumentansvarig på tjänstemannanivå: Näringslivsdirektör

Innehåll

Inledning	4
En attraktiv kommun har ett gott näringslivsklimat	4
En attraktiv kommun har en hållbar utveckling	4
Syfte	5
Så arbetar vi med programmet	5
Övergripande målsättning år 2030	6
Fokusområden	6
Fokusområde 1 – En attraktiv plats för investeringar	7
Fokusområde 2 – Näringslivets framtida medarbetare.....	8
Fokusområde 3 – God dialog och kommunikation.....	9
Fokusområde 4 – Innovation och entreprenörskap som positiv kraft.....	10
Bilagor	11
Bilaga 1 - Indikatorer	11
Bilaga 1	12
Indikatorer	12
<i>Övergripande</i>	12
<i>Fokusområde 1 – En attraktiv plats för investeringar</i>	12
<i>Fokusområde 2 – Näringslivets framtida medarbetare</i>	12
<i>Fokusområde 3 – God dialog och kommunikation</i>	13
<i>Fokusområde 4 – Innovation och entreprenörskap som positiv kraft</i>	13

Inledning

En attraktiv kommun har ett gott näringslivsklimat

Näringslivets utveckling i Örebro kommun har varit mycket god under lång tid. Företagen har uppvisat tillväxt, lönsamhet och investeringar som bidragit till en positiv samhällsutveckling, omställning mot ett mer hållbart samhälle och fler arbetstillfällen för en växande befolkning. Näringslivsprogrammet syftar till att tillvarata den goda utvecklingen genom att skapa än starkare förutsättningar för ett gott näringslivsklimat.

En välfungerande kommun är avgörande för det goda näringslivsklimatet. Företagens förutsättningar sträcker sig samtidigt bredare än så: att det finns förutsättningar för ett differentierat näringsliv med små och stora företag i ett brett spektrum av branscher med en mångfald av entreprenörer och företagare. Att det finns förutsättningar att driva företag i staden såväl som på landsbygden. Att företagen väljer att fortsätta investera i Örebro kommun. Att vara lyhörd som kommun och skapa en attraktiv plats för företag att växa är därför fundamentalt för ett gott näringslivsklimat. Näringslivsklimatet kan också beskrivas som summan av de attityder, regler, institutioner och samhällsfunktioner som möter företag och företagare dagligen, där upplevelsen av den kommunala servicen är beroende av att det är ordning och reda i den kommunala ekonomin, god kvalitet i förskolor och skolor, att det finns tillgång till bostäder och fritids- och kulturupplevelser, samt en lång rad andra faktorer. Byggsstenarna till det goda näringslivsklimatet är därför många och Näringslivsprogrammet har till uppgift att tillvarata dessa.

När platsens utveckling är positiv, och näringslivsklimatet gott, attraheras investeringar till Örebro, idéer och innovationer genereras, arbetstillfällen skapas och fler människor hittar nya vägar genom företagande. När näringslivet utvecklas stärks den lokala arbetsmarknaden som i sin tur lockar efterfrågad arbetskraft. Allt hänger ihop och startar allt som oftast med ett företag som vill utvecklas och har behov av att anställa ytterligare medarbetare. Därmed är näringslivets konkurrenskraft också avgörande för platsens attraktivitet och utveckling som helhet.

För näringslivet är långsiktighet och förutsägbarhet viktigt. Sedan 2015 har Örebro kommun haft ett näringslivsprogram. I och med programmets revidering år 2024 ges utrymme och vägvisning att stärka utvecklingsområden som är viktiga för ett ännu starkare näringsliv, nya investeringar och fler arbetstillfällen. Näringslivsprogrammet sträcker sig från 2024 till och med 2030.

En attraktiv kommun har en hållbar utveckling

Örebro kommun arbetar aktivt med hållbar utveckling, vilket innebär att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationer. För att nå framgång i arbetet är det avgörande att integrera och långsiktigt samordna de tre dimensionerna av hållbar utveckling – ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

Sedan år 2020 har Örebro kommun ett program för hållbar utveckling: ”Vårt hållbara Örebro”. Programmet bygger på de globala målen i Agenda 2030, som FN beslutade år 2015. Ett nätverk av bland annat städer, kommuner, företag, organisationer, akademi och individer har tillsammans ansvar att säkerställa en hållbar framtid. Programmet ger en tydlig riktning om ett hållbarhetsperspektiv i den kommunala verksamheten, liksom i samarbeten med andra aktörer. Därför tar Näringslivsprogrammet utgångspunkt i detta.

Syfte

Näringslivsprogrammet togs fram 2015 i samverkan mellan Örebro kommun och näringslivet. Revideringen har genomförts enligt samma modell och letts av en parlamentariskt representativ arbetsgrupp. Samtliga partier representerade i Kommunfullmäktige har blivit inbjudna till att delta i arbetsgruppen, där Socialdemokraterna, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna samt Miljöpartiet valt att aktivt delta.

Syftet med Näringslivsprogrammet är att sätta riktningen och den önskvärda utvecklingen för alla kommunens nämnder, förvaltningar och bolag inom koncernen vad gäller näringslivets förutsättningar för fortsatt tillväxt och hållbar utveckling. De goda förutsättningarna ska möjliggöra för företag att startas, drivas, utvecklas och etableras i Örebro kommun. På så sätt främjas både en hållbar samhällsutveckling och skapandet av arbetstillfällen som i förlängningen utgör förbättrade möjligheter för kommunen att leverera en god verksamhet och service till medborgarna. Det är Örebro kommuns ansvar att aktivt leda och söka samverkan med näringslivet och andra aktörer för att såväl identifiera förbättringsområden som att vidareutveckla arbetssätt och återkoppla både insatser och resultat till företagen.

Så arbetar vi med programmet

Näringslivsprogrammet sträcker sig till och med år 2030. Örebro kommuns program tillsammans med den årliga budgeten utgör grunden för styrningen av Örebro kommun avseende såväl ekonomi som verksamhet. Näringslivsprogrammet är långsiktigt, övergripande och genomsyrar kommunkoncernen. De fokusområden och mål som fastslås i programmet ska därför synliggöras i hela kommunkoncernen. För detta ansvarar Kommunstyrelsen med stöd av Kommunledningsförvaltningen.

Samtliga styrelser, nämnder och förvaltningar ska bedöma på vilket sätt fokusområdena och målsättningarna i näringslivsprogrammet medför förändrade arbetssätt. Berörda styrelser, nämnder och förvaltningar ansvarar för att ta fram långsiktiga handlingsplaner för att möta programmets fokusområden och mål. Dessa ska konkretiseras inom ramen för budget och verksamhetsplan.

Kommunstyrelsen ansvarar för att säkerställa effektivitet och följsamhet av programmet på kommunövergripande nivå. Det inkluderar att Kommunstyrelsen, med stöd av Kommunledningsförvaltningen, också ansvarar för den övergripande uppföljningen av näringslivsprogrammet. Berörda styrelser, nämnder och bolag ansvarar för uppföljning av den egna verksamheten i relation till näringslivsprogrammet, samt återrapporerar detta genom årsprocessen.

Övergripande målsättning år 2030

Nedan följer en beskrivning av näringslivsprogramets övergripande målsättning år 2030:

Örebro karaktäriseras av ett unikt gott näringslivsklimat. Örebro präglas av ett hållbart, vitalt och diversifierat näringsliv där konkurrenskraften hos företagen är hög och många entreprenörer startar och utvecklar företag. Platsen karaktäriseras av näringslivets investeringsvilja där kommunen får många etableringsförfrågningar och efterfrågan på mark och lokaler är hög. De företag som redan finns i kommunen ser platsen Örebro som ett självklart alternativ för nya investeringar och vidare expansion som också leder Örebro i en hållbar riktning. Örebro är känt för ett dynamiskt näringsliv, sitt geografiska läge och entreprenöriella klimat dit innovativa och hållbara produkter och tjänster söker sig.

Det växande näringslivet ökar rörligheten i hela regionen där många pendlar för att ta del av ett ökat utbud av efterfrågade arbetstillfällen. Förutsättningarna att rekrytera efterfrågad kompetens är goda, där platsens attraktivitet får nyckelkompetens att flytta in och stanna. Relationen mellan näringsliv, kommun, civila samhället och akademien har karaktären av partnerskap där roller och förväntan på varandra är tydliga. Det finns en god samverkan mellan aktörerna på alla nivåer. En gemensam vilja att driva utvecklingen i hela regionen genomsyrar klimatet.

Fokusområden

För att nå den övergripande målsättningen till 2030 konkretiseras programmet genom fyra fokusområden. Dessa ligger till grund för att Örebro kommun, i samverkan med civilsamhälle, akademi och näringsliv, ska leda arbetet i önskvärd riktning:

1. **En attraktiv plats för investeringar**
2. **Näringslivets framtida medarbetare**
3. **God dialog och kommunikation**
4. **Innovation och entreprenörskap som positiv kraft**

Fokusområde 1 – En attraktiv plats för investeringar

Örebro ska vara en plats som attraherar nya verksamheter och där befintliga expanderar. Därigenom skapas ständigt nya arbetstillfällen. Örebro kommun ska stärka attraktiviteten för investeringar för såväl nya som befintliga företag. Genom att öka proaktiviteten och stärka förmågan att svara upp mot företagens behov i den egna verksamheten, men också genom att aktivt marknadsföra platsen, nås nya investeringar som leder till en samhällsutveckling i en mer hållbar riktning. Genom bättre resursanvändning lokalt och regionalt, återbruk och cirkulära flöden skapas också konkurrensfördelar som leder till tryggare försörjningskedjor för näringslivet. För att kunna tillgodose marknadens behov ska kommunen aktivt arbeta för förbättrad planberedskap infattandes exempelvis verksamhetsmark, person- och godstransporter, el- och energiförsörjning samt digital infrastruktur, där hänsyn tas till både små och stora företags behov. I kommunens plan- och utvecklingsprocesser ska ett näringslivsperspektiv finnas så tidigt som möjligt där förutsättningarna för nya investeringar utgår såväl från staden som landsbygden. Platsens identifierade styrkeområden ska utgöra en utgångspunkt i det proaktiva arbetet för nya investeringar, där samverkan med akademien är självklar. Positionen som evenemangs-, handels- och mötesstad ska stärkas i syfte att utveckla den attraktiva platsen.

Långsiktiga och trygga förutsättningar är fundamentalt för näringslivets utveckling och investeringsvilja. Örebro ska vara en plats där företagen verkar i en trygg och säker miljö med goda konkurrensvillkor, oavsett bransch, geografi och företagsstorlek. Örebro kommun ska verka aktivt i det brottsförebyggande arbetet, även med företag som utgångspunkt, exempelvis genom att motverka välfärdsbrottslighet.

Regionens utveckling vilar till stor del på Örebro kommun som regional motor, varför kommunens roll som ledare inom Business Region Örebro och andra regionala samarbeten är självklar. Regionen är beroende av en stark nod och den starka noden är beroende av dess omgivning. Det diversifierade regionala näringslivet ökar möjligheterna för välfungerande försörjningskedjor, hållbar utveckling och ökad resiliens. Stora delar av näringslivet i Örebro kommun verkar i en nationell och internationell miljö, inte sällan på en global marknad. Detta placerar Örebro i samma kontext. Att söka samverkan och samarbete för att fortsatt skapa starka möjligheter avseende exempelvis infrastruktur, kompetens och investeringar, nationellt och internationellt, är av stor vikt. I dessa frågor ska Örebro kommun därför bidra genom ett aktivt engagemang.

År 2030 ska:

- Platsen Örebro vara trygg och attraktiv för såväl små som stora företag, där antalet investeringar och etableringar ökar.
- Planberedskapen ska vara god med utgångspunkt i såväl näringslivets behov som ur hållbarhetsperspektiv.
- Platsen Örebro uppfattas som ett självklart alternativ för nya investeringar och expansion i befintliga företag.

Fokusområde 2 – Näringslivets framtida medarbetare

Konkurrensen mellan olika sektorer, branscher och företag om rätt kompetens är hård. Företagens förutsättningar och behov ska ses som en värdefull kunskap och en utgångspunkt i kommunens utvecklingsarbete. Ett diversifierat näringsliv betyder också att den regionala arbetsmarknaden erbjuder intressanta karriärmöjligheter i olika branscher, såväl för befintliga medborgare som för dem som ännu inte hittat till Örebro. Att platsen upplevs trygg och attraktiv i det perspektivet är avgörande. Örebro kommun ska därför fortsätta utveckla trygga boendemiljöer och livsstilmöjligheter som efterfrågas för att attrahera, behålla och utveckla denna kompetens. Örebro kommun ska skapa goda möjligheter för internationell kompetens, bland annat genom att medflyttande ges möjligheter till efterfrågad utbildning och ett gott liv.

Platsen Örebro utgör en geografiskt och demografiskt central punkt, såväl inom länet som i Sverige och Norden. Möjligheter för pendling är en nyckelfaktor. Örebro kommun ska därför planera pendlingsmöjligheter med både boendemiljöer och arbetsställen i fokus. För att långsiktigt positionera platsen Örebro i en nationell och internationell miljö är goda kommunikationer avgörande, oavsett transportslag.

Utbildningssystemet behöver bli mer dynamiskt och behovsstyrt, där arbetsmarknadens efterfrågan i allmänhet, och företagens behov i synnerhet, ska vara styrande. Örebro kommun ska ta en ledande roll i detta arbete avseende grundskole-, gymnasie- och vuxenutbildningar. Vidare ska Örebro kommun driva och utveckla regionala och nationella nätverk som stimulerar kompetensförsörjning på olika nivåer, till exempel Yrkeshögskola och vuxenutbildning. Örebro kommun ska stärka samverkan med Örebro Universitet samt aktivt främja platsens utveckling så att studenter och forskare väljer att flytta till, och stanna, i Örebro kommun.

År 2030 ska:

- Matchningen mellan kompetensutbud- och efterfrågan vara god, där verksamheter oavsett sektor, bransch eller storlek fortsätter investera och skapa fler arbetstillfällen.
- Nyckelkompetens söka sig till Örebroregionen för att ta del av en mer attraktiv arbetsmarknad där internationaliseringsgraden är hög.
- Örebro vara en plats där elever, studenter och forskare väljer att stanna efter avlagd utbildning.

Fokusområde 3 – God dialog och kommunikation

Örebro kommuns arbetssätt ska präglas av god dialog och kommunikation med näringslivet där transparensen och tillgängligheten är hög. Företagen är inte en homogen grupp utan ska ses som individuella och därför bemötas utifrån dess olika behov. Att kommunen är lyhörd, har god kunskap och är professionell är fundamentalt. Det är utgångspunkten för alla kommunens kontakter med företagen. Idéer likväl som synpunkter hos företagare bidrar i en positiv riktning i kommunala beslut. Samtliga nämnder, förvaltningar och bolag ska därför arbeta för proaktiv dialog med näringslivet, i syfte att utveckla den egna verksamheten såväl som att utveckla förutsättningarna för företagen. Medarbetare i Örebro kommun ska erhålla kompetensutveckling för att nå starkare kunskap och förståelse för näringslivets villkor och vardag på ett bättre sätt.

Kommunens myndighetsutövning och upphandling ska ske rättssäkert, effektivt och transparent, med hög service och god kommunikation. Både små och stora företag ska ges goda möjligheter att delta i kommunens inköp och upphandlingar. Det ska vara enkelt att göra rätt och alla berörda nämnder och förvaltningar ska kontinuerligt följa upp företagens synpunkter och upplevelse. Detta underlag ska utgöra grunden för utvecklingsarbetet. Vidare ska den externa serviceytan utvecklas tillsammans med behovsstyrda digitala lösningar för att möta företagen på deras villkor.

År 2030 ska:

- Örebro kommun upplevas som en möjliggörande kommun som kontinuerligt utvecklar verksamheten för att tillgodose näringslivets behov.
- Örebro vara en kommun där medarbetare har god kunskap och förståelse för näringslivets villkor och i sin vardag ta initiativ till dialog med företagen.
- Örebro kommun stärka sin position med hög kvalitet gällande effektivitet, service och bemötande i myndighetsutövningen gentemot företag.

Fokusområde 4 – Innovation och entreprenörskap som positiv kraft

Ett välmående näringsliv kräver förnyelse. Entreprenörskap och innovativa lösningar bidrar kontinuerligt till samhällelig utveckling och är en viktig hörnsten mot ökad hållbarhet. Örebro ska präglas av ett entreprenörskaps- och innovationsklimat där fler idéer genereras och når marknaden. Örebro kommun ska därför ta ansvar med övriga aktörer i innovationsstödssystemet och leda arbetet för att individer, idéer och innovationer ska ges de bästa förutsättningarna att utvecklas. Örebro kommun ska aktivt arbeta för att attrahera innovationer utifrån som på ett positivt sätt kan nyttja alla de resurser som platsen har att erbjuda, och därigenom öka den samlade innovationskraften i Örebro. Örebro kommun ska därför vara en aktiv part i innovationsstödssystemet i regionen. Inom detta arbete ska nya innovativa idéer och företag uppmärksammas, stödjas och behållas för att växa i vår region.

Entreprenörskap skapar förnyelse och hållbar utveckling i hela samhället, men också vägar till egen försörjning och anställningsbarhet. Att få stöd samt att tränas i entreprenörskap är en avgörande faktor för detta. Örebro kommun ska därför utveckla och stödja rådgivningssystemet så att det fångar upp fler entreprenöriella idéer från fler medborgare. Fler elever i grund- och gymnasieskolan ska tränas i entreprenörskap i högre omfattning.

År 2030 ska:

- Inflödet till innovationsstödssystemet vara högt avseende såväl kvantitet som kvalitet.
- Fler elever i grund- och gymnasieskolan tränas i entreprenörskap i hög omfattning.
- Örebro kommun skapa goda förutsättningar för nya företag och innovationer.

Bilagor

Bilaga 1 - Indikatorer

Indikatorlista som ger stöd för uppföljning av programmet på övergripande nivå.

Bilaga 1

Indikatorer

Nedan beskrivna indikatorer är vägledande för uppföljning av fokusområdena i Näringslivsprogrammet. Indikatorerna följer fokusområdenas indelning. Varje nämnd, förvaltning och bolag har ansvar att ta fram långsiktiga handlingsplaner för att möta fokusområden och mål. Dessa konkretiseras inom ramen för budget och verksamhetsplan, samt följs upp och återspeglas till Kommunstyrelsen genom årsprocessen. Inom ramen för detta arbete bör varje nämnd, förvaltning och bolag ta fram styrande indikatorer som svarar mot programmets fokusområden och målsättningar.

Övergripande

Indikator	Källa
Förvärvsarbetande invånare, 20–64 år (andel %)	SCB
Lönsumma (mkr)	SCB
Företagsförekomster (antal/1 000 inv)	SCB

Fokusområde 1 – En attraktiv plats för investeringar

År 2030 ska:

- Platsen Örebro vara attraktiv och trygg för såväl små som stora företag, där antalet investeringar och etableringar ökar.
- Planberedskapen ska vara god med utgångspunkt i såväl näringslivets behov som ur hållbarhetsperspektiv.
- Platsen Örebro uppfattas som ett självklart alternativ för nya investeringar och expansion i befintliga företag.

Indikator	Källa
Bruttoinvesteringar i byggnader (kr, rullande 24 månader)	SCB
Bruttoinvesteringar i maskiner (kr, rullande 24 månader)	SCB
Tillgänglig verksamhetsmark (ha)	Örebro kommun
Tillkommande verksamhetsmark (ha/år)	Örebro kommun
Mobilnät och bredband (1–6)	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)
Vägnät, tåg och flyg (1–6)	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)
Gästnätter (antal/år)	SCB

Fokusområde 2 – Näringslivets framtida medarbetare

År 2030 ska:

- Matchningen mellan kompetensutbud- och efterfrågan vara god, där verksamheter oavsett sektor, bransch eller storlek fortsätter investera och skapa fler arbetstillfällen.
- Nyckelkompetens söka sig till Örebroregionen för att ta del av en mer attraktiv arbetsmarknad där internationaliseringsgraden är hög.
- Örebro vara en plats där elever, studenter och forskare väljer att stanna efter avlagd utbildning.

Indikator	Källa
”Kommunen är en bra plats att bo och leva på”, SCB:s Medborgarundersökning (andel %)	SCB
Befolkning med fullständig gymnasieutbildning (andel %)	SCB

Befolkning med högskoleutbildning, 3+ år (andel %)	SCB
Inflyttningsnetto, befolkning (antal/år)	SCB
Nettopendling (andel %)	SCB
Studenter som stannat 2 år efter examen (andel %)	Örebro Universitet
Tillgång till kompetens (1–6)	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)
Matchningsgrad (M2) mellan utbildning och yrke, Örebro län (andel %)	SCB
Elever inom Yrkesvux som erhållit anställning efter avslutad utbildning (andel %)	Örebro kommun

Fokusområde 3 – God dialog och kommunikation

År 2030 ska:

- Örebro vara en kommun där medarbetare har god kunskap och förståelse för näringslivets villkor och i sin vardag ta initiativ till dialog med företagen.
- Örebro kommun upplevas som en möjliggörande kommun som kontinuerligt utvecklar verksamheten för att tillgodose näringslivets behov.
- Örebro kommun stärka sin position med hög kvalitet gällande effektivitet, service och bemötande i myndighetsutövningen gentemot företag.

Indikator	Källa
Nöjd-Kund-Index (totalt NKI)	SKR/Örebro kommun
Nöjd-Upphandlings-Index (totalt)	SKR/Örebro kommun
Sammanfattande omdöme (1–6)	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)
Kommunala tjänstemäns attityder till företagande (1–6)	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)
Kommunpolitikernas attityder till företagande	Svenskt Näringsliv (Företagsklimat)

Fokusområde 4 – Innovation och entreprenörskap som positiv kraft

År 2030 ska:

- Inflödet till innovationsstödssystemet vara högt avseende såväl kvantitet som kvalitet.
- Fler elever i grund- och gymnasieskolan tränas i entreprenörskap i hög omfattning.
- Örebro kommun skapa goda förutsättningar för nya företag och innovationer.

Indikator	Källa
Nystartade företag (antal per 1 000 inv. i ålder 16–64 år/år)	Myndigheten för Tillväxtanalys
Elever inom Ung Företagsamhet, grund- och gymnasieskolan (andel %)	Ung Företagsamhet/Örebro kommun
Inflöde till nyföretagarrådgivningssystem (antal rådgivna personer/år)	Nyföretagarcentrum/Örebro kommun
Inflöde till innovationsstödssystem (antal case/år)	Region Örebro Innovation AB
Totala utgifter för FoU, företag (mnkr/år)	SCB